

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІКА

СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ
ЯК ФАКТОР ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ КРАЇНИTHE STRATEGIC POTENTIAL OF CREATIVE ECONOMY
AS A FACTOR IN THE COUNTRY'S POST-WAR RECONSTRUCTION

УДК 338.2:330.3

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct84-1>**Бессонова А.В.**доктор філософії,
доцент кафедри туризму та економіки
підприємства,
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**Мутерко Г.М.**к.е.н., доцент,
завідувач кафедри економіки
підприємства,
Приазовський державний технічний
університет**Камишнікова Е.В.**д.е.н., професор,
професор кафедри економіки
підприємства,
Приазовський державний технічний
університет**Bessonova Anna**

Dnipro University of Technology

Muterko Hanna

Pryazovskyi State Technical University

Kamysnykova Evelina

Pryazovskyi State Technical University

У статті досліджено ключові особливості креативної економіки як елемента стратегічного потенціалу в умовах післявоєнного відновлення країни. Досліджено особливості креативної економіки як фактору сталого розвитку країни в умовах глобалізації. Проаналізовано зміну положення України в глобальних індексах креативної економіки. Досліджено інноваційну спроможність країни та її потенціал у сфері створення нових знань шляхом аналізу обсягів та динаміки витрат на наукові дослідження і розробки (НДР). Визначено ключові рушії практичної реалізації креативного та наукового потенціалу країни завдяки аналізу динаміки витрат промислових підприємств на інновації. Проаналізовано динаміку капітальних інвестицій у креативний сектор економіки як стратегічний фактор підвищення стабільності та стійкості економіки країни в умовах кризових періодів.

Ключові слова: креативна економіка, потенціал, стратегія, інвестиції, інтелектуальний капітал, інноваційна діяльність.

The article examines the key features of the creative economy as an element of strategic potential in the post-war recovery of the country. In modern conditions of global competition, the development of the creative economy is an important component of the national economic potential. Peculiarities of the creative economy as a factor of sustainable development of the country in the conditions of globalization have been studied. The change in the position of Ukraine in the global indices of the creative economy is analysed. Ukraine's creative economy has great potential, but its realization is constrained by structural challenges, security threats, and a lack of institutional stability. Successful recovery and development of this sector will require a comprehensive policy approach – a combination of investment in human capital, support for digital innovation, expanded access to international markets, and cultural diplomacy. The innovative capacity of the country and its potential in the field of creating new knowledge were studied by analysing the volumes and dynamics of expenditures on scientific research and development (SRD). The key drivers of the practical implementation of the country's creative and scientific potential have been determined by the analysis of the dynamics of the costs of industrial enterprises for innovation. The dynamics of capital investments in the creative sector of the economy are analysed as a strategic factor in increasing the stability and sustainability of the country's economy in crisis periods. In times of crisis, investments in the creative economy have the potential not only to support national GDP, but also to promote the development of human capital. It stimulates intellectual mobility, attracts young people to entrepreneurship and opens up new opportunities in the international market. In the context of the digitalization of the global economy, a focus on creativity and knowledge is becoming not just an alternative, but a necessary strategy for national development. The creative economy can provide not only economic growth, but also strengthen social cohesion, modernize production processes, and contribute to Ukraine's integration into the global innovation space. That is why its strategic potential should be realized as a priority of national policy in the long term.

Keywords: creative economy, potential, strategy, investments, intellectual capital, innovation activity.

Постановка проблеми. Креативна економіка в сучасних умовах господарювання розглядається як важливий фактор сталого розвитку, особливо в умовах економічної нестабільності та кризи. Завдяки своїй гнучкості та орієнтації на інновації, вона здатна швидко адаптуватися до змін, створюючи нові робочі місця, розвиваючи малі й середні підприємства, а також підтримуючи соціальну згуртованість. Сфери, пов'язані з дизайном, ІТ, культурою, медіа, архітектурою, рекламою та іншими творчими галузями, можуть виступати каталізатором економічного оновлення, знижуючи залежність від традиційного виробництва. У кризовий період інвестиції в креативну економіку мають потенціал не лише підтримати національний ВВП, а й сприяти розвитку людського капіталу. Вона

стимулює інтелектуальну мобільність, залучає молодь до підприємництва та відкриває нові можливості на міжнародному ринку. В умовах цифровізації світової економіки ставка на креативність і знання стає не просто альтернативою, а необхідною стратегією національного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інноваційним, інвестиційним та науковим основам та практичним аспектам розвитку креативної економіки, а також значенню її стратегічного потенціалу для розвитку країни присвячено наукові праці таких дослідників, як Безугла Л., Лазакович І. [8], Мельник Л.Г., Ковальов Б.Л., Гриценко В.П., Сімановська А.Є., Степаненко Є.С. [9], Ушкаренко Ю.В., Чмут А.В., Синякова К.М. [10], Панкова А., Вельможко К. [11], Смолінська С., Гнаткович О., Сич О. [12] та ін. Втім

серед наукових результатів попередніх досліджень відсутні такі аспекти сутності та значення креативної економіки для розвитку країни, як інструменти для оцінювання рівня розвитку креативного сектору економіки, а також аналіз конкретних складових української економіки, які стали б підґрунтям для подальшого стратегічного розвитку України у післявоєнний період.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження потенційних можливостей і переваг креативної економіки у контексті післявоєнного відновлення країни.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У контексті глобалізації та посилення ролі інтелектуально-орієнтованої економіки значення креативної економіки як чинника економічного зростання зростає. Для кількісного вимірювання рівня розвитку креативного сектору використовуються різноманітні міжнародні індекси, які слугують інструментами для оцінки потенціалу країн у сфері інновацій, культурного виробництва та цифрових технологій.

Одним із ключових індикаторів є Global Innovation Index (GII), який щорічно публікується Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (WIPO) [1]. Цей індекс враховує такі параметри, як інвестиції в дослідження та розробки, людський капітал, рівень цифрової інфраструктури та кількість патентних заявок. Він демонструє не лише наявність інноваційної екосистеми, але й ефективність її функціонування. Інший показник, Global Knowledge Index [2], показує здатність країни генерувати, застосовувати та поширювати знання – основи креативного виробництва та інновацій. У свою чергу, Global Social Progress Index [3] містить підрозділи про освіту, комунікацію, толерантність, що сприяють розумінню загального середовища для розвитку творчих галузей. Крім того, індикатор легкості ведення бізнесу в країні, Ease of Doing Business Index [4], наводить рівень простоти ведення господарської діяльності в країні, що також є відображенням ефективності економіки країни, зокрема її креативного сектору.

Оцінити рівень розвитку креативної економіки в країні дозволяє аналіз динаміки позицій у глобальних індексах, які безпосередньо чи опосередковано відображають стан інноваційності, людського капіталу, соціального прогресу та бізнес-клімату. У випадку України аналіз таких індексів за 2017–2024 роки виявляє як позитивні зрушення, так і виклики, що мають стратегічне значення для майбутнього економічного зростання.

Найбільш динамічні зміни зафіксовано в Global Innovation Index (GII), де Україна показала найкращий результат у 2018 році (43-тє місце), після чого розпочалося поступове зниження до 60-го місця у 2024 році. Така тенденція свідчить про ослаблення інноваційного потенціалу, що може бути наслідком зниження фінансування науки, відтоку інтелектуального капіталу та недостатнього рівня інтеграції з глобальними

інноваційними мережами. Особливо негативно на інноваційний сектор вплинув початок війни в Україні у 2022 році, що спричинив руйнування наукових установ, релокацію стартапів та втрату доступу до низки міжнародних фінансових інструментів. Global Knowledge Index (GKI) демонструє аналогічну тенденцію: стабільність до 2021 року, з поступовим погіршенням у 2022–2023 роках і частковим відновленням у 2024 році. Це вказує на складнощі у сфері освіти, доступу до знань та розвитку цифрових навичок, однак деякі позитивні зміни (наприклад, активне впровадження онлайн-освіти та IT-ініціатив) дозволили частково компенсувати втрати.

Водночас Global Social Progress Index демонструє відносну соціальну стабільність України упродовж досліджуваного періоду – коливання в межах 57–63 місць свідчать про збереження базового рівня доступу до освіти, охорони здоров'я та прав людини. Проте погіршення показників у 2024 році може бути пов'язане з внутрішньою міграцією, зростанням рівня бідності та порушенням соціальних зв'язків унаслідок війни. Найпомітніший прогрес демонструє Ease of Doing Business Index: з 137-го місця у 2017 році до 64-го у 2024. Це свідчить про послідовну дерегуляцію, цифровізацію державних послуг, розвиток електронного урядування та створення сприятливого середовища для підприємництва. Попри війну, такі цифрові ініціативи, як «Дія», і підтримка малого бізнесу дозволили утримати позитивну динаміку.

Загалом, аналіз індексів вказує на те, що креативна економіка України має потужний потенціал, проте його реалізація стримується структурними викликами, загрозами безпеці та недостатньою сталістю інституційного середовища. Успішне відновлення та розвиток цієї сфери вимагатиме комплексної політики – поєднання інвестицій у людський капітал, підтримки цифрових інновацій, розширення доступу до міжнародних ринків і культурної дипломатії. Загальна динаміка досліджуваних індексів відображена на рисунку 1.

Аналіз позицій України в глобальних індексах креативної економіки дає можливість оцінити рівень розвитку креативного потенціалу країни, її інноваційної спроможності та залучення до світових процесів генерації знань і творчого виробництва. Однак числові позиції в міжнародних рейтингах – це лише зовнішній прояв глибших структурних характеристик економіки, які визначаються передусім рівнем інвестицій у людський капітал, науку, технології та інновації.

Креативна економіка, як і будь-яка інноваційна модель розвитку, тісно пов'язана з науково-дослідницькою діяльністю. Саме в її межах формуються нові знання, продукуються ідеї та технології, які згодом можуть бути інтегровані в культурні індустрії, креативне підприємництво та високотехнологічні сектори економіки. Тож, щоб повніше оцінити передумови для

зростання креативного сектору в Україні, необхідно звернути увагу на обсяг і динаміку витрат на наукові дослідження і розробки (НДР). Наочно динаміка витрат на наукові дослідження та розробки українських підприємств наведена на рисунку 2.

Цей вид витрат відзначається стабільним щорічним зростанням за усіма складовими, що входять до загальної суми: фундаментальних та прикладних наукових досліджень, а також науково-технічних розробок [5]. Починаючи з 2015–2016 рр., обсяг витрат українських підприємств на НДР став стрімко зростати, зменшуючи обсяги лише під час масштабних світових економічних криз (як пандемія COVID-19 та повномасштабна війна у 2022).

Позитивна динаміка витрат на наукові дослідження і розробки в Україні, попри економічну нестабільність і зовнішні кризи, свідчить про збереження наукового потенціалу як стратегічного

ресурсу розвитку. Для креативної економіки це означає наявність фундаменту, на якому можуть розвиватися інноваційні галузі, культурні індустрії та стартап-екосистеми. Адже саме завдяки НДР формуються нові знання та технології, які можуть бути адаптовані й перетворені на конкурентні креативні продукти – від цифрових медіа й дизайну до архітектури та інженерних рішень [8]. Збереження і навіть зростання фінансування у цій сфері в умовах викликів також демонструє стійкість української наукової спільноти та готовність до відновлення й розвитку в посткризовий період. Це надзвичайно важливий сигнал для внутрішніх і зовнішніх інвесторів, для партнерів з міжнародної співпраці, а також для формування національної стратегії сталого розвитку.

Оцінка витрат на наукові дослідження і розробки дозволяє зрозуміти загальну інноваційну

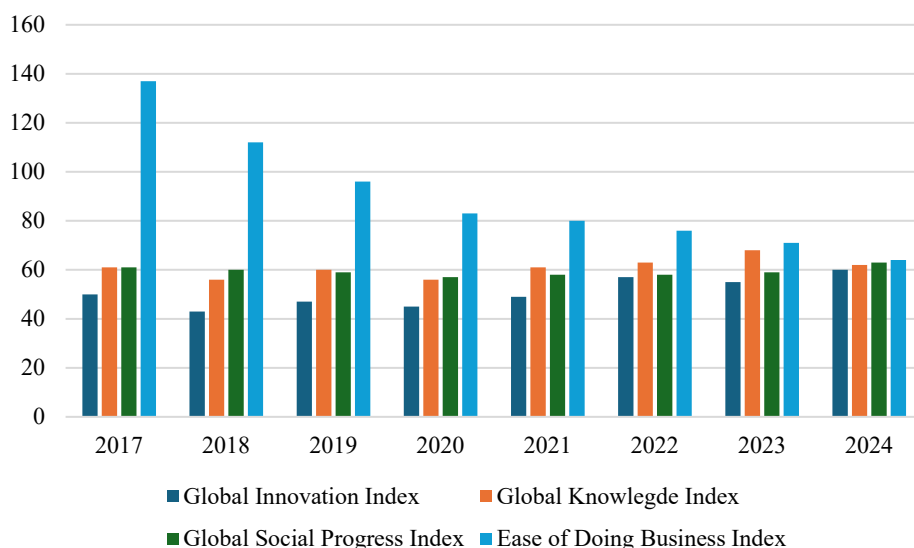

Рис. 1. Динаміка місця України у глобальних індексах креативної економіки за 2017–2024 рр.

Джерело: створено авторами за [1–4]

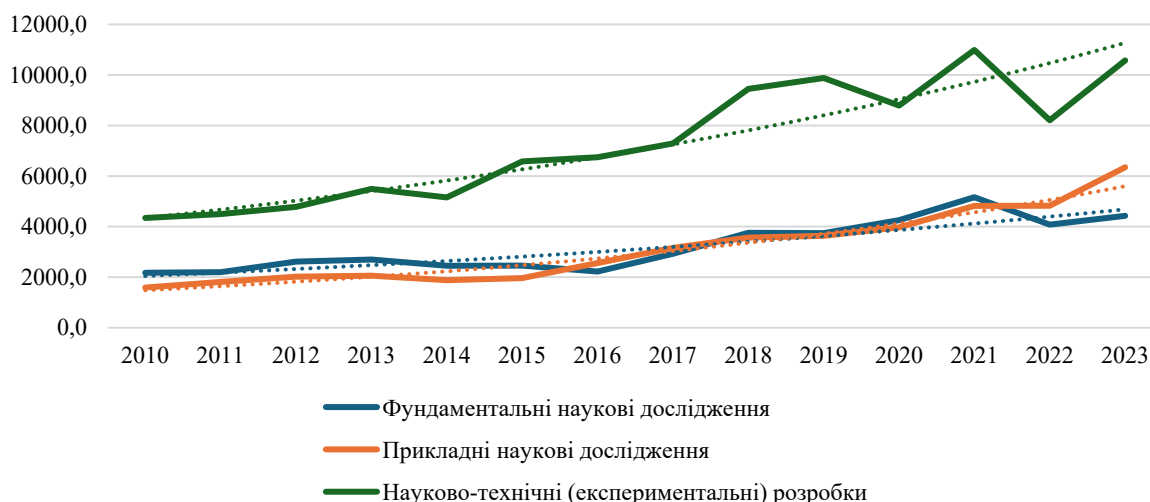

Рис. 2. Динаміка витрат на наукові дослідження і розробки за 2010–2023 рр., млн грн

Джерело: створено авторами за [5]

спроможність країни та її потенціал у сфері створення нових знань. Проте не менш важливим аспектом розвитку креативної економіки є здатність бізнесу, зокрема промислових підприємств, впроваджувати ці знання на практиці. Саме через інноваційну активність виробничого сектору відбувається матеріалізація наукових ідей у вигляді нових продуктів, технологій та процесів, що створюють додану вартість і посилюють економічну конкурентоспроможність [9]. У цьому контексті доцільно проаналізувати витрати на інноваційну діяльність промислових підприємств, оскільки вони виступають ключовими рушіями практичної реалізації креативного та наукового потенціалу. Такий аналіз дозволить виявити рівень зацікавленості бізнесу в інноваціях, оцінити масштаби вкладень у технологічне оновлення та зрозуміти, наскільки активно вітчизняна промисловість інтегрується в інноваційні процеси.

Дослідження свідчить про неоднорідну динаміку витрат на інновації промисловими підприємствами починаючи з 2000 року. Поступове стабільне зростання тривало з 2000 по 2007 рік, знизившись з початком світової фінансової кризи у 2008 році. Наступний пік витрат за період припадав на 2011 рік, але потім було відзначено суттєве зниження обсягів інвестицій до 2014 року, коли на сході країни розпочався військовий конфлікт. Втім вже у 2016 році було відзначено найбільший обсяг витрат на інновації промисловими підприємствами – 23229458,1 грн, що більше ніж на 200% вище, ніж у 2014 році. Але у 2017 році обсяг витрат на інновації знову суттєво знизився (на 60% порівняно з 2016 роком). Починаючи з 2018, обсяг витрат на інновації промислових підприємств знову демонстрував стабільну зростаючу

динаміку, щорічно збільшуючись, але початок пандемії COVID-19 та подальше розгортання військового конфлікту стали тяжкими ударами по економіці країни та прибутковості промислових підприємств, через що починаючи з 2020 року динаміка витрат промислових підприємств на інновації мала виключно негативний характер (рис. 3).

Зазначена динаміка витрат на інновації з боку промислових підприємств демонструє глибоку залежність інноваційної активності бізнесу від загального економічного та політичного контексту. Хоча в окремі періоди Україна демонструвала значні стрибки у фінансуванні інновацій, загальна картина свідчить про вразливість промислового сектору до зовнішніх криз, включаючи глобальні економічні кризи, пандемії та військові конфлікти.

Для стратегічного потенціалу української економіки це означає кілька ключових речей. По-перше, наявність здатності до швидкої мобілізації ресурсів на інновації в періоди стабільності свідчить про збережений потенціал підприємницької ініціативи та готовність бізнесу до модернізації. По-друге, нестійкість цієї динаміки вказує на потребу в системній підтримці інноваційної діяльності з боку держави, зокрема у вигляді стимулів, пільг, доступного фінансування та гарантій для інвесторів [10]. У довгостроковій перспективі саме стабільна інвестиційна політика в галузі інновацій, особливо у промисловому секторі, здатна забезпечити Україні конкурентні переваги на глобальному ринку, сприяти розвитку високотехнологічного виробництва, створенню нових робочих місць і, як результат, зміцненню економічної незалежності.

Попри труднощі, що мали негативний вплив на динаміку інноваційних витрат, наявні позитивні

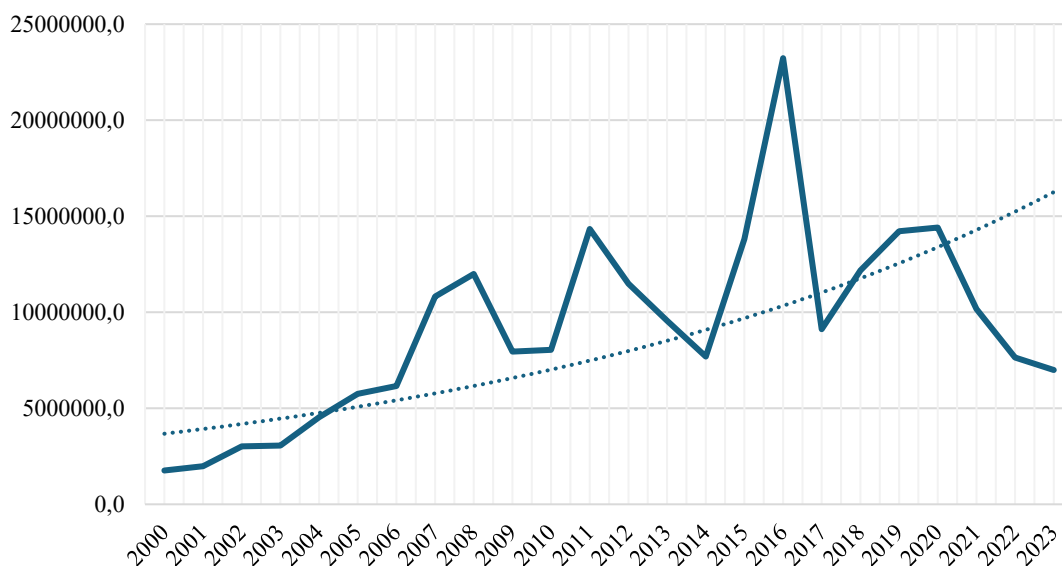

Рис. 3. Динаміка витрат на інновації промислових підприємств за 2000–2023 рр., грн

Джерело: створено авторами за [6]

сигнали та історичні приклади зростання свідчать про те, що з належною підтримкою інноваційний потенціал української промисловості здатен відігравати ключову роль у трансформації економіки [11]. Втім інноваційна діяльність промислових підприємств – це лише один із елементів ширшої інвестиційної картини в економіці. Щоб отримати повніше уявлення про пріоритети економічного розвитку та потенціал креативної трансформації, необхідно звернутися до аналізу капітальних інвестицій у сферу креативної економіки. Цей показник дозволяє побачити, у які галузі спрямовуються найбільші обсяги фінансових ресурсів, які сектори розглядаються як стратегічні для розвитку, і наскільки активно держава та бізнес інвестують у креативний сектор заради подальшого повоєнного відновлення країни [12]. Одним з суттєвих недоліків аналізу капіталовкладень в креативну економіку є відсутність відокремлення відповідного сектору національної економіки серед загальних видів економічної діяльності.

Відповідно до класифікації Державної служби статистики України, до галузей креативного сектору економіки відносяться: інформація та телекомунікації; професійна, наукова та технічна діяльність; освіта; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок [7]. Переважна частка інвестицій в креативну економіку належить сфері інформації та комунікацій – обсяг капітальних вкладень сягає близько 60–65%. На другому місці професійна, наукова та технічна діяльність – 20–25% загального обсягу інвестицій. Освіта та мистецтво і спорт займають приблизно рівні долі в загальній сумі вкладень у креативний сектор – по 5–7%. Дані дослідження показують, що, починаючи з 2018 року, в Україні спостерігалось постійне зниження обсягів капітальних інвестицій

у креативний сектор економіки. Після глибокого падіння у 2022 році обсяги капіталовкладень в креативні сфери економіки почали зростати: приблизно на 30% у 2023 році та на 65% у 2024 році у порівнянні з 2023 (рис. 4).

Зростання капітальних інвестицій у креативний сектор під час повномасштабної війни може здатися неочікуваним, проте це свідчить в першу чергу про трансформаційний вплив війни на українську економіку. Війна спричинила кардинальні зміни у структурі попиту та економічних пріоритетах. Креативні галузі, особливо пов'язані з інформаційними технологіями, дизайном, медіа, цифровим контентом, стали критично важливими для функціонування держави, підтримки суспільної єдності, інформаційної безпеки та міжнародної комунікації. Це стимулювало переорієнтацію інвестиційних потоків на ті сфери, які мають високий адаптивний потенціал, працюють дистанційно, швидко реагують на виклики і не залежать від фізичної інфраструктури [13].

Також значну роль відіграла мобілізація міжнародної допомоги, грантових програм і інвестицій з боку інституцій, зацікавлених у збереженні й розвитку української культурної ідентичності та цифрової стійкості. Внаслідок цього креативний сектор отримав не лише фінансову, але й інституційну підтримку [14]. Це зробило креативний сектор не просто перспективним, а стратегічно важливим для держави. Таким чином, війна парадоксально стала каталізатором переоцінки ролі креативної економіки та її інтеграції в нову економічну реальність України, що й зумовило зростання капітальних інвестицій у відповідні галузі.

Висновки. Креативна економіка в Україні, попри всі виклики останніх десятиліть, демонструє

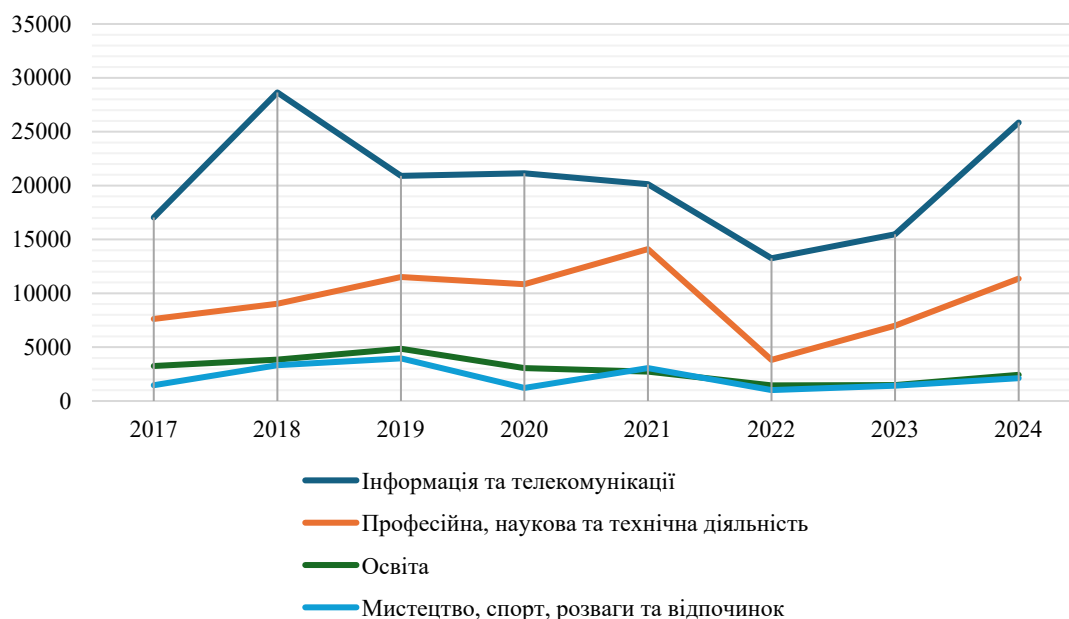

Рис. 4. Динаміка капітальних інвестицій у креативний сектор економіки за 2017–2024 рр., тис. грн

Джерело: створено авторами за [7]

наявність великого стратегічного потенціалу. Аналіз ключових показників (витрати на наукові дослідження і розробки, інноваційна активність промислових підприємств та динаміка капітальних інвестицій у відповідні галузі) свідчить про наявність в Україні структурних основ для розвитку креативного сектору. Водночас ці показники демонструють чітку чутливість до глобальних та внутрішніх кризових явищ, що вимагає формування більш стійкої інституційної та фінансової підтримки галузі. Періоди економічної стабільності супроводжувалися зростанням інвестицій в інновації та креативні напрями, що підтверджує здатність українського бізнесу та наукової спільноти генерувати конкурентоспроможні ідеї й технології [15]. Особливо знаковим є сплеск інтересу до креативного сектору з початком війни: попри загальний спад економічної активності, саме ці галузі продемонстрували зростання обсягів інвестицій. Це свідчить про трансформацію економічних пріоритетів і усвідомлення ролі креативного ресурсу як чинника економічної, культурної та інформаційної стійкості.

У цьому контексті креативна економіка набуває статусу не лише перспективного напрямку з погляду інноваційного розвитку, а й критично важливої складової національної безпеки та відновлення. Формування умов для її розкриття через системну державну політику, сприятливе регуляторне середовище, стимулювання інвестицій та міжнародне партнерство має стати одним із ключових векторів післявоєнного економічного відродження. Таким чином, креативна економіка здатна забезпечити не тільки економічне зростання, але й посилити соціальну згуртованість, модернізувати виробничі процеси, а також сприяти інтеграції України у глобальний інноваційний простір. Саме тому її стратегічний потенціал має бути реалізований як пріоритет національної політики у довгостроковій перспективі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. World Intellectual Property Organization. Global Innovation Index. URL: <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index>
2. Global Knowledge Index. URL: <https://www.knowledge4all.com/dashboard>
3. Social Progress Imperative. Global Social Progress Index. URL: <https://www.socialprogress.org/social-progress-index>
4. World Bank Group. Doing Business reports. URL: <https://archive.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-reports>
5. Державна служба статистики України. Розділ «Економічна статистика / Наука, технології та інновації». Збірка «Витрати на виконання наукових досліджень і розробок за видами робіт (2010–2023)». URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ni/rik/vvndrvr_10_20ue.xlsx
6. Державна служба статистики України. Розділ «Економічна статистика / Наука, технології та інновації». Збірка «Витрати на інновації промисло-

вих підприємств за видами витрат (2000–2023)». URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ni/vut_ippni/vut_ippni_20ue.xlsx

7. Державна служба статистики України. Розділ «Економічна статистика / Економічна діяльність / Капітальні інвестиції». Збірка «Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності». URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/iki_ed/iki_ed_u/arhkied_u.html

8. Безугла Л., Лазакович І. Креативні індустрії та креативна економіка: досвід України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-30>

9. Мельник Л.Г., Ковальов Б.Л., Гриценко В.П., Сімановська А.Є., Степаненко Є.С. Креативна економіка – магістральний напрям формування соціально-орієнтованої економіки. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2022. Вип. 4. С. 52–60. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.4-06>

10. Ушкаренко Ю.В., Чмут А.В., Синякова К.М. Креативна економіка: сутність поняття та значення для України в умовах європейської інтеграції. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 67–72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-10>

11. Панкова А., Вельможко К. Вплив інноваційного розвитку промисловості на економічне зростання України. *Сталий розвиток економіки*. 2025. Вип. 1(52). С. 468–472. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-67>

12. Смолінська С., Гнаткович О., Сич О. Стратегія розвитку креативного сектора вітчизняної економіки. *Економічний простір*. 2023. Вип. 187. С. 73–77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-12>

13. Майорова Т.В., Урванцева С.В., Луців П.Б. Капітальні інвестиції в умовах воєнного стану та інструменти їх фінансування. *Ефективна економіка*. 2025. Вип. 1. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.1.22>

14. Карнаух А., Кравчук К. Культура та креативні індустрії в Україні: стійкість, відновлення, інтеграція з ЄС: Підсумковий звіт. Cultural Relations Platform. 2024. 47 с. URL: <https://cultureinexternalrelations.eu/wp-content/uploads/2024/07/DGEAC-CRP-UA-Report-July-2024-UA.pdf>

15. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України. Креативні індустрії: їх роль та місце у сучасному українському суспільстві. URL: <https://mcsc.gov.ua/news/kreatyvni-industriyi-yih-rol-ta-misce-u-suchasnomu-ukrayinskomu-suspilstvi/>

REFERENCES:

1. World Intellectual Property Organization. Global Innovation Index. Available at: <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index>
2. Global Knowledge Index. Available at: <https://www.knowledge4all.com/dashboard>
3. Social Progress Imperative. Global Social Progress Index. Available at: <https://socialprogress.org/social-progress-index>
4. World Bank Group. Doing Business reports. Available at: <https://archive.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-reports>
5. State Statistics Service of Ukraine. Section “Economic Statistics / Science, Technology and Innovations”.

Collection "Expenditures on Scientific Research and Development by Type of Work (2010–2023)". Available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ni/rik/vvndrvr_10_20ue.xlsx

6. State Statistics Service of Ukraine. Section "Economic Statistics / Science, Technology and Innovations". Collection "Expenditures on Innovations of Industrial Enterprises by Types of Expenditures (2000–2023)". Available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ni/vut_ippni/vut_ippni_20ue.xlsx

7. State Statistics Service of Ukraine. Section "Economic Statistics / Economic Activity / Capital Investments". Collection "Capital Investments by Types of Economic Activity". Available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/iki_ed/iki_ed_u/arh_kied_u.html

8. Bezuhla L., Lazakovych I. (2024) Kreatyvni industrii ta kreatyvna ekonomika: dosvid Ukrainy v umovakh viiny [Creative industries and creative economy: Ukraine's experience in wartime]. *Ekonomika ta suspilstvo*. Vol. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-30>

9. Melnyk L.H., Kovalov B.L., Hrytsenko V.P., Simanovska A.Ie., Stepanenko Ye.S. (2022) Kreatyvna ekonomika – mahistralnyi napriam formuvannia sotsialno-orientovanoi ekonomiky [Creative economy – the main direction of the formation of a socially oriented economy]. *Visnyk SumDU. Seriya "Ekonomika"*. Vol. 4. Pp. 52–60. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.4-06>

10. Ushkarenko Yu.V., Chmut A.V., Syniakova K.M. (2018) Kreatyvna ekonomika: sutnist poniattia ta znachennia dlia Ukrainy v umovakh yevropeiskoi intehratsii [Creative economy: the essence of the concept and its significance for Ukraine in the context of European

integration]. *Ekonomika i suspilstvo*. Vol. 18. Pp. 67–72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-10>

11. Pankova A., Velmozsko K. (2025) Vplyv innovatsiinoho rozvytku promyslovosti na ekonomichne zrostannia Ukrainy [The impact of innovative development of industry on the economic growth of Ukraine]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*. Vol. 1(52). Pp. 468–472. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-67>

12. Smolinska S., Hnatkovych O., Sych O. (2023) Stratehiia rozvytku kreatyvnoho sektora vitchyznianoï ekonomiky [Strategy for the development of the creative sector of the domestic economy]. *Ekonomichnyi prostir*. Vol. 187. Pp. 73–77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-12>

13. Maiorova T.V., Urvantseva S.V., Lutsiv P.B. (2025) Kapitalni investysii v umovakh voiennoho stanu ta instrumenty yikh finansuvannia [Capital investments under martial law and their financing instruments]. *Efektivna ekonomika*. Vol. 1. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.1.22>

14. Karnaukh A., Kravchuk K. Kultura ta kreatyvni industrii v Ukraini: stiikist, vidnovlennia, intehratsiia z YeS: Pidsumkovyi zvit [Culture and creative industries in Ukraine: resilience, recovery, integration with the EU: Final report.]. Cultural Relations Platform. 2024. 47 p. Available at: <https://www.cultureinexternalrelations.eu/wp-content/uploads/2024/07/DGEAC-CRP-UA-Report-July-2024-UA.pdf>

15. Ministry of Culture and Strategic Communications of Ukraine. Kreatyvni industrii: yikh rol ta mistse u suchasnomu ukrainskomu suspilstvi [Creative Industries: Their Role and Place in Modern Ukrainian Society]. Available at: <https://mcsc.gov.ua/news/kreatyvni-industriyi-yih-rol-ta-miscze-u-suchasnomu-ukrayinskomu-suspilstvi/>